ГАЗЕТА ГОМЕЛЬСКАГА ДЗЯРЖАЎНАГА УНІВЕРСІТЭТА ІМЯ ФРАНЦЫСКА СКАРЫНЫ

ГОМЕЛЬСКІ УНІВЕРСІТЭТ

№ 6 (1039) | ЧАЦВЕР, 27 сакавіка 2003 г. | Газета заснавана ў верасні 1969 года | Выходзіць два разы ў месяц | Цана дагаворная

М.В. СЕЛЬКІН – РЭКТАР ГДУ НА НОВЫ ТЭРМІН

11-га сакавіка ў нашым універсітэце адбылося пасяджэнне Савета рэктараў ВНУ Гомельскай вобласці, на якім ключавым пытаннем было абмеркаванне стану і перспектыў падрыхтоўкі педагагічных кадраў на Гомельшчыне. З дакладам выступіў начальнік упраўлення адукацыі аблвыканкама А.В. Лук'яновіч. Як было адзначана, наш рэгіён на 70 % забяспечваецца педагагічнымі кадрамі, якія рыхтуюць у ГДУ і Мазырскім пед-універсітэце. Разам з тым дэмаграфічныя працэсы, што адбываюцца сёння ў грамадстве, патрабуюць карэкціроўкі падыходаў да планавання падрыхтоўкі кадраў за кошт бюджэтных сродкаў, каб захаваць тэрытарыяльны баланс выпуску маладых спецыялістаў і патрэбы ў іх.

У абмеркаванні пытання прыняў удзел начальнік Галоўнага ўпраўлення кадравай палітыкі Міністэрства адукацыі Рэспублікі Беларусь А.А. Пыжоў. Яго прыезд у г. Гомель быў звязаны таксама з выкананнем ганаровага даручэння: ён зачытаў на Савеце рэктараў загад міністра адукацыі рэспублікі аб назначэнні рэктарам ГДУ імя Ф. Скарыны на новы 5-гадовы тэрмін д.ф-м.н., прафесара М.В. Селькіна. А.А. Пыжоў шчыра павіншаваў Міхаіла Васільевіча з гэтай падзеяй, да яго слоў віншавання далучыліся таксама нам. старшыні аблвыканкама В.А. Кляблееў, усе члены Савета рэктараў ВНУ Гомельскай вобласці. Яны пажадалі М.В. Селькіну далейшай плённай працы на адказнай пасадзе кіраўніка вядучай вышэйшай навучальнай установы Беларускага Палесся.

***

У гэты ж дзень адбыўся сход працоўнага калектыву ГДУ, на якім была аб'яўлена навіна аб новым прызначэнні М.В. Селькіна. Ад імя ўсяго калектыву універсітэта яго цёпла і сардэчна павіншавалі з гэтай нагоды старшыня прафкама студэнтаў Н.І. Колтышава і нам. старшыні прафкама Т.А. Валчкова.

М. В. Селькін выступіў на сходзе з дакладам аб жыццядзейнасці універсітэта ў перыяд з 2000 па 2002 гг. і акрэсліў задачы, якія стаяць перад ГДУ на бліжэйшы перыяд.

(З ДАКЛАДА НА СХОДЗЕ ПРАЦОЎНАГА КАЛЕКТЫВУ)

Ва універсітэце – 12 факультэтаў, 49 кафедр, якія рыхтуюць кадры па 24 спецыяльнасцях і 58 спецыялізацыях, а таксама 17 структурных падраздзяленняў.

На баланс універсітэта перададзены будынак былога кінатэатра "Юбілейны" пад вучэбна-культурны комплекс.

Ва універсітэце ёсць 390 персанальных камп'ютэраў. За 2000-2002 гг. іх набыта 190. Функцыянуе 12 камп'ютэрных класаў. Створана карпаратыўная лакальная сетка, спадарожнікавы комплекс для работы ў сетцы Internet.

Бібліятэка універсітэта адносіцца да першай групы бібліятэк, у яе фондзе – звыш за 1 млн. экземпляраў. Ёсць у ГДУ неабходная выдавецкая база і паліграфічнае абсталяванне.

Колькасць працуючага персаналу – 1296 чал., у тым ліку ПВС – 588 чалавек, сярод якіх – 31 доктар і 219 кандыдатаў навук. На разглядзе ў ВАК Беларусі знаходзяцца 5 доктарскіх і 12 кандыдацкіх дысертацый.

Ва універсітэце працуюць 1 сапраўдны і 3 члены-карэспандэнты НАН Беларусі, 10 членаў замежных і беларускіх грамадскіх акадэмій. Сярод ганаровых дактароў ГДУ – Морыс Шэневуа (Францыя), Гаэтана Барлета (Італія), Вольфганг Гашуц (Германія), Алексій II – Патрыярх Маскоўскі і Усяе Русі, Фёдар Мікалаевіч Капуцкі (Беларусь), Аляксандр Андрэевіч Грамыка (Расія).

За перыяд 2000-2002 гг. праведзена вялікая работа па ўдасканальванню арганізацыі і кіравання якасцю вучэбнага працэсу. Адкрыты новыя спецыяльнасць "Інфармацыйныя тэхналогіі" і спецыялізацыі: "Літаратурная работа ў газетах і часопісах", "Новыя матэрыялы і тэхналогіі", "Геалогія і пошук нафтавых і газавых месцанараджэнняў".

Створаны дзве новыя кафедры: спартыўных дысцыплін, сацыяльнай і педагагічнай псіхалогіі. Па дзённай форме навучаецца 5627 студэнтаў, па завочнай – 2852. Студэнты 3-4 курсаў праходзяць дадатковае навучанне для атрымання акадэмічнай ступені бакалаўра.

Кіраванне і кантроль за арганізацыяй вучэбна-метадычнай работы ва універсітэце ажыццяўляецца з дапамогай падсістэм АСК: "Тарыфікацыя і кадры", "Вучэбны аддзел", "Кафедра", "Факультэт".

Асаблівая ўвага ў 2000-2002 гг. удзялялася ўдасканальванню ўнутрывузаўскага кантролю ў межсісійны перыяд; арганізацыі вучэбнага працэсу па завочнай форме навучання; выданню вучэбна-метадычных камплектаў для студэнтаў-завочнікаў; вучэбна-даследчай рабоце студэнтаў: арганізацыі і методыцы курсавога і дыпломнага праектавання; кіраванню якасцю падрыхтоўкі спецыялістаў: кантролю якасці вучэбнага працэсу.

Якасць універсітэцкай адукацыі вызначаецца ўзроўнем навуковай дзейнасці. Дастаткова дынамічнае развіццё універсітэта тлумачыцца ўзятым з самага пачатку курсам на развіццё фундаментальнай навукі і цесным супрацоўніцтвам з акадэмічнымі навуковымі арганізацыямі.

Універсітэт прымае ўдзел у выкананні Дзяржаўных праграм фундаментальных даследаванняў (46 заданняў, а з 2003 г. – 49, г. зн. найбольшая колькасць сярод ВНУ Міністэрства, за выключэннем БДУ), Міжвузаўскіх і галіновых праграм Міністэрства адукацыі (18 заданняў), Дзяржаўных і рэгіянальных навукова-тэхнічных праграм (10 заданняў). Адной з асаблівасцей навуковай дзейнасці універсітэта з'яўляецца яе рэгіянальная накіраванасць. З 136 тэм, выкананых у 2002 г., 34 (25%) напрамую звязаны з вырашэннем рэгіянальных праблем.

У 2000-2002 гг. укаранёна ў вытворчасць 28 навукова-тэхнічных распрацовак. У гэты ж перыяд універсітэт выступіў ініцыятарам і арганізатарам каля 100 канферэнцый рознага ўзроўню.

За апошнія тры гады абаронена 9 доктарскіх (па тры штогод) і 50 кандыдацкіх дысертацый.

Міжнародны аўтарытэт вучоных ГДУ выяўляецца ў пашырэнні супрацоўніцтва з навуковымі арганізацыямі не толькі краін СНД (Расіі, Украіны), але і далёкага замежжа: Францыі, Германіі, Чэхіі, Швецыі, Польшчы, Фінляндыі, Кітая, Мексікі, ЗША.

Аб поспехах студэнтаў у навукова-даследчай рабоце сведчыць тое, што за 2000-2002 гг. удастоены прэмій Савета спецыяльнага фонду Прэзідэнта Рэспублікі Беларусь 4 студэнцкія навуковыя аб'яднанні, якімі кіруюць М.С. Далінскі, І.М. Якаўцоў, І.Ф. Штэйнер, Т.П. Жалонкіна.

Задачы, якія стаяць перад універсітэтам на бліжэйшы перыяд.

Неабходны мадэрнізацыя, рамонт і аптымізацыя выкарыстання існуючай матэрыяльна-тэхнічнай базы, пошукі яе абнаўлення. Функцыянаванне ГДУ павінна цесна спалучацца з рэгіянальным аспектам. Універсітэцкая адукацыя вызначаецца ўзроўнем навуковай дзейнасці. Для яе рэалізацыі неабходны: канкрэтызацыя навуковых накірункаў з абавязковай прывязкай іх да прыярытэтных па Рэспубліцы Беларусь; узмацненне прыкладной накіраванасці ў навуковых даследаваннях, актывізацыя ўдзелу ў распрацоўцы ДНТП і прыкладных даследаванняў па заказах вытворчых арганізацый і г.д.

Выхаваўчаму працэсу неабходна надаць мэтанакіраваны і наступальны характар. Усе выхаваўчыя мерапрыемствы, а таксама дзеянні структур, якія заняты ў гэтым працэсе, павінны быць накіраваны на дасягненне галоўнай мэты выхавання, якая пастаўлена ў Канцэпцыі выхавання дзяцей і вучнёўскай моладзі ў Рэспубліцы Беларусь.

Вельмі актуальнай задачай міжнароднага супрацоўніцтва для ГДУ з'яўляецца выхад на больш высокі ўзровень – на выкананне праектаў, якія фінансуюцца міжнароднымі фондамі, а таксама вылучэнне ўласных распрацовак на сусветны рынак.

З мэтай павелічэння долі ўнутраных сродкаў у капітальных і бягучых расходах універсітэта неабходна пашыраць дзейнасць па аказванню платных паслуг ва ўсіх сферах.

АБРАНЫ ДЭПУТАТАМІ

Па выніках галасавання на выбарчых участках № 23 і № 28, якія размяшчаліся ў вучэбных карпусах №1 і №2 ГДУ, дэпутатамі ў мясцовыя Саветы дэпутатаў дваццаць чацвёртага склікання абраны: у Гомельскі абласны Савет па Пушкінскай выбарчай акрузе № 17 – **МАЛАХАЎ Аляксандр Уладзіміравіч**, дырэктар рэспубліканскага унітарнага прадпрыемства "Гомельскі аўтарамонтны завод"; у гарадскі Савет па Авіяцыйнай выбарчай акрузе № 38 – **ГЛУШАКОЎ Юрый Эдуардавіч**, старшы навуковы супрацоўнік установы "Гомельскі абласны краязнаўчы музей".

Першы прарэктар нашага універсітэта **КАРМАЗІН Аляксандр Пятровіч** заваяваў дэпутацкі мандат у гарадскі Савет, у які ён вылучаўся па Хатаевіцкай выбарчай акрузе № 39. Ён набраў неабходную большасць галасоў выбаршчыкаў пасля першага тура галасавання, якое праходзіла 2-га сакавіка.

Калектыў ГДУ віншуе Аляксандра Пятровіча з абраннем яго ў органы мясцовай улады і жадае яму на справе апраўдваць аказаны яму выбаршчыкамі высокі давер.

ПАДЗЯКА СТУДЭНТАМ

У лютым у г. Бранску праводзілася I Міжнародная спартакіяда абаронных спартыўна-тэхнічных арганізацый СНД, якая прысвячалася Дню абаронцаў Айчыны.

У ёй прымала ўдзел і каманда Гомельскай вобласці, у складзе якой выступалі студэнты нашага універсітэта: другакурснік эканомфака Сяргей Лапачоў і другакурснік факультэта фізічнай культуры Ігар Яфімаў. Яны ўнеслі свой пасільны ўклад у поспех каманды, якая заняла ў спаборніцтвах прызавое трэцяе месца.

Старшыня Гомельскай абласной арганізацыі Беларускага абаронна-спартыўна-тэхнічнага таварыства А.І. Бондараў у дасланым ва універсітэт на імя рэктара М.В. Селькіна лісце выказаў шчырую падзяку названым юнакам за іх удалае выступленне на спартакіядзе

КАБ МОВУ РОДНУЮ ЛЮБІЦЬ

Па рашэнню ЮНЕСКА нядаўна праводзіўся Міжнародны дзень матчынай мовы. З гэтай нагоды на філалагічным факультэце быў выпушчаны спецыяльны лінгвістычны бюлетэнь, а таксама сумесна з бібліятэкай арганізавана выстава навуковай, навукова-папулярнай і мастацкай літаратуры па мовазнаўстве, літаратуразнаўстве, гісторыі і культуры.

Выстава выклікала цікавасць у студэнтаў і выкладчыкаў.

ВІНШУЕМ!

Рэктарат, грамадскія арганізацыі універсітэта, дэканат, калектыў выкладчыкаў, супрацоўнікаў і студэнтаў факультэта фізічнай культуры горача віншуюць дэкана названага факультэта дацэнта **НАРСКІНА Генадзя Іванавіча** з паспяховай абаронай дысертацыі на атрыманне вучонай ступені доктара педагагічных навук.

Рэктарат, грамадскія арганізацыі універсітэта, калектывы кафедр беларускай мовы, гісторыі славян і спецыяльных гістарычных дысцыплін горача віншуюць **МІНАКОВУ Людмілу Мікалаеўну** і **МАКУШНІКАВА Алега Анатольевіча** з прысваеннем ім ВАКам Рэспублікі Беларусь вучонага звання дацэнта.

З УЗНАГАРОДАЙ!

За шматгадовую плённую вучэбную і выхаваўчую работу па падрыхтоўцы маладых спецыялістаў, актыўны ўдзел у грамадскім жыцці універсітэта і ў сувязі з 65-годдзем з дня нараджэння дацэнт кафедры фізвыхавання і спорту ***ПРАЦКО Юрый Піліпавіч*** *узнагароджаны Ганаровай граматай універсітэта.*

За шматгадовую плённую вучэбную і выхаваўчую работу па падрыхтоўцы маладых спецыялістаў, актыўны ўдзел у грамадскім жыцці універсітэта і ў сувязі з 65-годдзем з дня нараджэння кандыдат псіхалагічных навук, дацэнт, загадчык кафедры тэорыі і методыкі фізічнай культуры ***ЗАЙЦАЎ Барыс Макаравіч*** *узнагароджаны Ганаровай граматай універсітэта.*

За шматгадовую плённую работу, добрасумленныя адносіны да сваіх службовых абавязкаў, актыўны ўдзел у грамадскім жыцці універсітэта намеснік галоўнага бухгалтара ***АЗЯЎЧЫКАВА Ганна Уладзіміраўна*** *ўзнагароджана Ганаровай граматай універсітэта.*

Союз небезразличных людей

Что такое БРСМ? Почему молодежь пополняет ряды именно этого объединения? Что нового внесет союз в нашу жизнь? На эти и другие вопросы кратко ответил первый секретарь городского комитета общественного объединения БРСМ Александр Купрейченко:

– Главная наша цель – работа с активной, творческой молодежью. Каждый человек индивидуален, и мы стараемся всеми силами раскрыть творческий потенциал молодых людей. Очень важно, чтобы в наши ряды вступали только те, кто не собирается сидеть «сложа руки», кто готов использовать свои способности для того, чтобы сделать как свою, так и жизнь сверстников ярче, интереснее. Мы готовы поддержать все ваши начинания, стать единой командой. Все члены БРСМ могут смело проявлять инициативу и уверенно участвовать в программах и акциях ОО «БРСМ».

В конце февраля на базе ГГУ состоялась встреча с активом молодежи нашего университета. После выступлений секретарей областного и городского комитетов ОО БРСМ был поднят целый ряд вопросов, волнующих всех студентов, и не только нашего вуза.

В центре внимания оказался вопрос о вторичной занятости молодежи. Студенты горят энтузиазмом работать! В обсуждении принял участие начальник отдела по воспитательной работе Г.И. Воронин. Он привел пример: прошлым летом для ремонта общежитий и аудиторий были сформированы рабочие бригады из всех желающих студентов. Ребята отработали несколько месяцев во благо университета и самих себя, получили довольно неплохое материальное вознаграждение за свой труд. Студентам полезно будет узнать о том, что в главном корпусе ГГУ, в каб. 4-10, существует свой центр вторичной занятости студентов, куда можно обращаться во время учебного дня.

Окончанием встречи стало торжественное вручение членских билетов ОО БРСМ, которое провел секретарь первичной организации БРСМ ГГУ Игорь Казаков.

***

«На таких людях как вы, основывается наша организация. Мы вместе – союз небезразличных людей!» – с такими словами начал свое поздравление Александр Лавриненко, I-й секретарь областного комитета БРСМ 26 февраля. Именно в этот день были торжественно вручены членские билеты «новобранцам» БРСМ. Александр Нахаенко, I-й секретарь Центрального комитета БРСМ, с радостью поздравил новых членов и уверенно сказал, что каждый молодой человек будет чувствовать поддержку в своей организации.

После приятной торжественной части началось обсуждение проблем, волнующих молодое поколение. Игорь Казаков, секретарь первичной организации БРСМ ГГУ, обратился с вопросом о медицинском обслуживании. Александр Нахаенко пообещал, что этот вопрос будет обсуждаться в администрации Президента. Студенты должны обслуживаться бесплатно!

Снова актуальной была проблема трудоустройства и занятости студенчества. А. Нахаенко рассказал, что в нашей республике существует система круглогодичной занятости. Создан банк данных, который все время пополняется. Готовится пакет договоров о формировании студенческих отрядов (педагогические, сельскохозяйственные, строительные) в южные регионы, за рубеж. Расширяется и международное молодежное сотрудничество. В БРСМ поддерживают контакты с Россией, Украиной, Польшей, Латвией, Сирией, Кубой, Китаем.

Людмила ЧЕРНОВА,
студентка гр. БА-23 филфака.

НА СНИМКЕ: *членский билет ОО БРСМ студентке 1-го курса юрфака Наталье Гальченя вручает I секретарь Центрального комитета БРСМ А. Нахаенко.*
Фото В. ЧИСТИКА.

Конкурсы

14 марта в стенах актового зала ГГУ стартовал 13-й общеуниверситетский конкурс «Мистер Университет». На этот раз на звание самого мужественного, остроумного и обаятельного «мистера ГГУ» претендовали 7 участников: Александр Фисюк (исторический факультет), Андрей Кувик (филфак), Николай Черный (биофак), Ярослав Бычковский (факультет иностранных языков), Никита Чугай (физический факультет), Александр Михальков (юрфак), Александр Бас (экономический факультет). Неизменным организатором конкурса является студенческий клуб ГГУ, спонсорами – профком студентов, клуб «Адреналин», арт-кафе «Чаплин».

Виват, «Мистер Университет – 2003»!

После визитной карточки – короткого самопредставления участников – был объявлен первый конкурс: «литературный». Ребятам было предложено написать, о чем думает и чему улыбается сегодня, в 2003 году, Джоконда великого Леонардо да Винчи. Самым благопристойным и художественным здесь оказалось выступление Николая Черного.

В рамках следующего «творческого» конкурса от участников потребовалось проявить свою фантазию в искусстве татуировки. Жюри оценило китайскую символику, которую изобразил на своем ассистенте Александр Бас.

В перерывах между конкурсами зрителям дарили свои шутки ребята из команды КВН «Без вариантов», а солисты группы «NBA» пели залу о своих лирических «хотениях». В свою очередь, лауреаты конкурса «А ну-ка, первокурсник!» Виктория Коновалова и Светлана Тихоренко в ожидании летнего отдыха напомнили песню из репертуара группы «Блестящие» «За четыре моря».

Домашним заданием для участников была подготовка театрального выступления на тему «Лучшая мужская роль в короткометражном фильме». Видимо, половина конкурсантов является почитателями наследия Шекспира, о чем свидетельствуют современные интерпретации «Гамлета и Джульетты» (!), «Отелло» в их исполнении. Но лучшим в «театральном» конкурсе был признан Александр Фисюк с его миниатюрой из жизни «базара, что в центре открыт».

Настоящий мужчина должен ориентироваться во всех танцевальных стилях. В «музыкальном» конкурсе участники должны были проявить себя в роли опытных танцоров. Импровизации Александра Михалькова не оставили равнодушными ни жюри, ни зрителей.

После сольного выступления Татьяны Герды настал долгожданный момент объявления лучшего из лучших. Приз зрительских симпатий по праву был вручен Александру Фисюку, вице-мистером стал Николай Черный, а мистерский «трон», специально завезенный из магазина «Миф» для «Мистера-Университета-2003 г.», торжественно занял победитель конкурса, студент 5 курса юридического факультета Александр Михальков.

Ощущение успеха не ново для Александра: будучи участником СТЭМа, он приобрел давнюю известность не только в студенческой среде г. Гомеля, но и за его пределами. Творческий дебют Александра на университетской сцене состоялся в рамках конкурса «А ну-ка, первокурсник!».

– К конкурсу мне тогда помогали готовиться ребята из студенческого клуба Дима Пархутич и Дима Улога, – рассказывает Александр. – После конкурса подошел ко мне режиссер СТЭМа Юрий Иванович Копотя и предложил заниматься в его коллективе. Начались усиленные репетиции, участие в многочисленных фестивалях г. Гомеля, Брянска, Курска и т.д. Кстати, в ноябре мы получили Гран-при на фестивале «Шалантух -2002» в г. Ровно (Украина).

– В чем, по-вашему, источник юмора?

– Он – в нашей жизни. Достаточно немного наблюдательности и чутья и становится очевидным, что вся наша жизнь – сплошные миниатюры.

– Где обучались танцевальному мастерству?

– На дискотеках. Если серьезно, то всегда хотел профессионально заниматься современными танцами. Сейчас у нас в СТЭМе есть задумка поставить миниатюру в сочетании с музыкально-танцевальными элементами.

– А в законодательстве что вас интересует?

– Существует такое направление, как Интернет-право, которое занимается расследованиями компьютерных преступлений, защитой пользователя. В Беларуси такое право мало развито, поэтому, основываясь на российском законодательстве, я пытаюсь изучать данную проблему.

– В свободное время чем занимаетесь?

– СТЭМ, Дебат-клуб, Интернет.

– Что цените в людях?

– Чувство юмора. Не могу прощать ложь.

– Планы на будущее.

– Хочу стать генеральным прокурором (смеется).

– Что пожелаете будущим участникам конкурса «Мистер Университет»?

– Качественнее готовиться, поднимать художественный уровень конкурса. Хотелось бы, чтобы его активнее пропагандировали в СМИ, и чтобы в нем принимало участие большее количество студентов.

Т.ЦЕЛЕХОВИЧ.

НА СНИМКЕ: А. Михальков – «Мистер Университет -2003».
Фото В. ЧИСТИКА.

Социологическое исследование

О КАЧЕСТВЕ ОБУЧЕНИЯ (Мнение студентов

Целью исследования, которое проводилось в соответствии с планом работы научно-методического совета университета секцией мониторинга качества обучения и воспитания, являлось изучение мнения студентов биологического факультета о состоянии и проблемах учебно-воспитательного процесса.

Инструментарий исследования разработан автором этой статьи.

Статистическая обработка данных осуществлена в студенческой научно-исследовательской лаборатории «Алгебра и геометрия сложных систем» при кафедре алгебры и геометрии студентами 3-го курса матфака А. Рябченко, Е. Приходько под руководством к.ф.-м.н., доцента А.Ф. Васильева, при участии старшего преподавателя кафедры математического анализа к.ф.-м.н. О.В. Якубович.

Анкетирование проведено студентами 3-го курса, обучающимися по специальности «Психология».

Всего методом группового анонимного анкетирования опрошено 215 студентов 1-4 курсов. Пятикурсники в ходе исследования не опрашивались, поскольку находились на преддипломной практике. Из числа опрошенных юноши составили 21%, девушки – 79%. Учатся на госбюджетной основе 192 чел. или 89%, на платной основе – 23 чел. или 11%.

Актуальность студенческих проблем

В анкете был предложен список из 11 проблем.

Первой по значимости 51,6% респондентов обозначили проблему трудоустройства после окончания учебы. Она волнует 27,6% первокурсников, 70,6% третьекурсников и 66,7% студентов 4-го курса, 52,6% бюджетников и 43,5% платников.

Второй проблемой является материальное положение, которое волнует 47,9% всех студентов. На третьей позиции – состояние здоровья, которое волнует 40,9% всех студентов. Проблемой дополнительного заработка озабочена менее чем треть опрошенных (27%).

На пятом месте в списке проблем оказалась любовь, которая беспокоит 22,3% всех опрошенных. На шестом месте – проблема отношений с преподавателями. Она волнует 18,1% студентов, 22,4% первокурсников и 13% – четверокурсников.

Отношения с преподавателями вызывают у студентов больше беспокойства, чем с товарищами по учебе (16,3%), условия проживания в общежитии (на квартире) – 15,4%, проведение свободного времени (14,9%), отношения с родителями, родственниками – 13,9%, и с деканатом (7,9%).

Таким образом, наиболее важные для студентов проблемы в значительной мере находятся за пределами вуза. Обращает на себя внимание значимость проблемы отношений с преподавателями для студентов 1 и 2 курсов, отношений с деканатом для студентов платной формы обучения и для первокурсников.

Удовлетворенность студенческой жизнью является важным обобщенным субъективным показателем, позволяющим получить представление об интегральной оценке студентами вузовской жизни. Полностью удовлетворены студенческой жизнью 22,3%, скорее удовлетворены – 53%, не удовлетворены в разной степени 24,3% , т.е. каждый четвертый.

Высока доля частично не удовлетворенных студенческой жизнью первокурсников – 41,4%.

Мотивы поступления в высшее учебное заведение, выбора вуза и специальности

Важным параметром, который изучался в ходе исследования, является характер мотивации поступления в вуз, его выбора, а также отношение к избранной специальности. Анализ ответов студентов позволил выявить следующие группы мотивов: внутренне осознанную профессиональную мотивацию; внешне сформированную профессиональную мотивацию; эгоцентрическую; социоцентрическую.

Данные опроса показали, что у студентов-биологов ведущую роль играют: получение высшего образования (63,3%), повышение своего социального статуса (51,2%), профессиональный мотив (44,2%), культурный мотив (34,4%). Внешние и эгоистические мотивы играют заметно меньшую роль.

У студентов-биологов преобладает внутренне осознанная мотивация, но ориентированная не только на профессию, специальность, сколько на получение высшего образования и достижение более высокого социального статуса.

Внутренняя профессионально ориентированная мотивация характерна менее чем для половины студентов, но ее актуальность снижена у студентов 4 курса. По результатам опроса оказалась значительно снижена мотивация на культурность, образованность у студентов 1-го курса. Более выражено влияние родителей на выбор студентов (12,1%).

Мотивы выбора специальности и вуза отличаются значительной устойчивостью. 65,1% отпрошенных выразили готовность снова выбрать ГГУ им. Ф.Скорины и свою специальность, 14,0% выбрали бы ГГУ, но поступали на другую специальность. Поменяли бы и вуз, и специальность 13,5%. Поменяли бы вуз, но не изменили свою специальность 4,1%. Затруднились ответить 3,7%.

Проблемы с мотивацией возникают у первокурсников, среди которых почти 40% выразили готовность поменять специальности, а 26% – вуз.

Причины выбора для поступления в ГГУ им. Ф.Скорины

Среди мотивов выбора для поступления в ГГУ первое место для 67,9% опрошенных занимает внутренне сформированный мотив, (профиль вуза совпал с выбранной профессией). Внешние мотивы актуальны для меньшей части студентов: расположение вуза – 11,2%, его престиж – 9,3%. Более низкий конкурс по сравнению с другими вузами актуален только для 6,1% опрошенных.

Готовность к работе по специальности после окончания вуза

Большинство будущих биологов связывают свои планы на будущее с работой по специальности. Однако 44,7% допускают, что будут работать и не по специальности, 32,1% согласны на работу по специальности, но только на хорошем месте. На любую работу по специальности согласны 11,2% будущих молодых специалистов. Не планируют работать по специальности в любом случае только 5,1%, но еще 9,8% студентов затруднились ответить.

Уровень самооценки своих способностей

Студенты продемонстрировали высокий уровень самооценки своих способностей, необходимых для работы по избранной специальности. 61,4% опрошенных считают, что такие способности у них есть. Сомнения в наличии способностей высказали 30% студентов, причем большая часть респондентов склонна полагать, что способности скорее есть, чем отсутствуют. Меньше уверены в своих способностях первокурсники, в большей степени, чем другие, уверены студенты 2-го курса. Значительно различается степень уверенности студентов бюджетной и платной форм обучения. Уверены в способностях соответственно 64,6% и 39,1%, не уверены – 28,7% и 47,8% опрошенных студентов.

Факторы, влияющие на отношение к учебе

Среди них можно выделить субъективные и объективные, как связанные с профессией, так и не связанные с ней факторы.

В наибольшей мере на отношение к учебе студентов-биологов влияет внутренне осознанная профессиональная мотивация: интерес к изучаемым предметам – 57,7%, стремление лучше подготовиться к будущей деятельности – 38,1%. Внутренне осознанная мотивация, не связанная с профессией, – чувство собственного достоинства является значимой для 47,4% опрошенных.

Внешние факторы, не связанные с профессией, оказываются более значимыми, чем те, которые с ней связаны. Так, требовательность преподавателей влияет на отношение к учебе 36,3% опрошенных, учет оценок при назначении стипендии – 30,7%, стремление обеспечить профессиональную карьеру – 24,7%. Опрос показал, что такие факторы, как учет успеваемости при будущем трудоустройстве, контроль со стороны родителей не оказывают существенного влияния на отношение к учебе.

Студенты проявили удивительное единодушие в оценке своих возможностей в учебе. Подобного совпадения мнений респондентов независимо от формы обучения и курса не наблюдается ни по одной другой позиции. Почти две трети опрошенных (64,2%) полагают, что могут учиться лучше, 30,2% считают, что учатся в меру своих возможностей, лишь 2,3% полагают, что лучше учиться они не могут. Затруднились дать ответ 3-6%.

Среди причин, которые, по мнению студентов, в наибольшей мере мешают им учиться, фигурируют как объективные – чрезмерный объем учебной нагрузки – 47,1%, так и субъективные – т.е. личная неорганизованность (34,9%), уровень довузовской подготовки (23,3%), неудачное расписание (14%), отсут-

СТУДЭНТЫ-АКЦЁРЫ ВАЧЫМА ВЫКЛАДЧЫКА

На V курсе студэнтам-гісторыкам (спец. "Гісторыя" з дадатковай спец. "Англійская мова") чытаецца дысцыпліна "Гісторыя культуры Беларусі". Курс невялічкі, складаецца толькі з лекцый і заліка. Пяцікурснікі ў гэтым годзе падабраліся сур'ёзныя, зацікаўленыя. Лекцыі наведвалі добра, канспектавалі, задавалі шмат пытанняў. Зразумела, што матэрыял засвоілі няблага, і праводзіць залік у традыцыйнай форме бачылася немэтазгодным.

У лютым гэтага года споўнілася 90 год знакамітаму спектаклю "Паўлінка". 9 лютага 1913 г. у Пецярбурзе адбылася першая прафесійная пастаноўка неўміручай п'есы Янкі Купалы. Таму і ўзнікла ідэя аб самадзейнай пастаноўцы. І атрымалі студэнты заданне пачытаць творы беларускіх драматургаў, выбраць п'есу для пастаноўкі. Тым больш, што і "Дні гістарычнага факультэта" рыхтаваліся. Дарэчы, наш факультэт у гэтым годзе адзначае 15-годдзе свайго "адраджэння".

Настаў дзень прэм'еры... На яе былі запрошаны студэнты I і II курсаў (каб вучыліся ў старэйшых), выкладчыкі. Загучала са сцэны родная мова, і не было патрэбы ў суфлёрах, бо падрыхтаваліся студэнты старанна. Акцёры і гледачы атрымалі асалоду. У падзяку акцёрам за добрую пастаноўку студэнт I курса Віталь Вансовіч прадэкламаваў верш Ф. Багушэвіча "Шумяць сосны".

Шкада толькі, што такі важны для любога выпускніка ВНУ нашай краіны, тым больш для будучага настаўніка курс, як "Гісторыя культуры Беларусі", будзе чытацца апошні год, бо ў новым вучэбным плане вышэйназванай спецыяльнасці ён не прадугледжаны.

А. ЗЕЛЯНКОВА,
нам. дэкана па вучэбнай рабоце гістарычнага факультэта.

СТАРАВЕРСТВА ЯК ГІСТОРЫКА-КУЛЬТУРНЫ ФЕНОМЕН

Пад такой назвай у грамадска-культурным цэнтры па вул. Ланге адбылася міжнародная навукова-практычная канферэнцыя, арганізатарамі якой з'яўляліся упраўленне культуры аблвыканкама, НДІ гісторыі і культуры ўсходнеславянскіх народаў пры нашым універсітэце, кафедра гісторыі славян і спецыяльных гістарычных дысцыплін, Гомельская спецыялізаваная славянская бібліятэка.

У канферэнцыі прымалі ўдзел шматлікія вучоныя Беларусі, Расіі, Украіны. Месцам яе правядзення г. Гомель быў абраны не выпадкова. Гэта падкрэсліў у час адкрыцця канферэнцыі старшыня таварыства Кірылы Тураўскага В.С. Сяліцкі: "Мы знаходзімся ў адным з цэнтраў староверства – у г. Ветку яшчэ ў XVIII ст. уцякалі прыхільнікі старой веры з Расіі. Тут жа была пабудавана першая старавераўская царква."

На пленарным пасяджэнні канферэнцыі з цікавымі дакладамі аб гісторыі староверства на беларускіх землях, трансфармацыі абрадавых традыцый стараверaў Забайкалля ў XX ст. выступілі д.г.н. з Брэсцкага дзяржуніверсітэта імя А.С. Пушкіна А.А. Гарбацкі, д.ф.н. з Інстытута сусветнай літаратуры імя А.М. Горкага Расійскай Акадэміі навук У.Л. Клявус, к.г.н. з Палтаўскага педагагічнага універсітэта Ю.У. Валошын. Вельмі эмацыянальным і натхнёным было выступленне д.ф.н. з Інстытута мовазнаўства Расійскай Акадэміі навук С.Я. Нікіцінай, якая пабывала ў шматлікіх фальклорных экспедыцыях па нашым палескім краі і запісала найцікавейшыя матэрыялы аб культуры стараверaў.

На секцыйных пасяджэннях было заслухана і абмеркавана каля 60 дакладаў і паведамленняў вучоных-гісторыкаў, філолагаў, прадстаўнікоў духавенства, музейных, бібліятэчных работнікаў.

Былі прадстаўлены таксама стэндавыя даклады.

Удзельнікі канферэнцыі наведалі выставу "Гісторыя стараверства на Гомельшчыне" ў філіяле абласнога краязнаўчага музея "Паляўнічы домік", у час экскурсіі ў Веткаўскі музей народнай творчасці з цікавасцю пазнаёміліся з сабранымі ў ім унікальнымі экспанатамі.

•••

НА ЗДЫМКАХ: (уверсе) настаяцель стараверскай царквы ў г. Дабранка Чарнігаўскай вобл. айцец Сергій і дацэнт кафедры гісторыі славян і спецыяльных гістарычных дысцыплін ГДУ А.А. Макушнікаў знаёмяцца са стэндавымі дакладамі.

Вялікую цікавасць удзельнікаў канферэнцыі выклікала тэматычная выстаўка літаратуры, падрыхтаваная работнікамі абласной універсальнай бібліятэкі. **Фота У. ЧЫСЦІКА.**

ЦІ ЛЁГКА ЗДАЦЬ ЗАЛІК У НЕТРАДЫЦЫЙНАЙ ФОРМЕ?

З нагоды святкавання "Дня гісторыка" 11 сакавіка адбылася пастаноўка п'есы-містыфікацыі па творах Яна Баршчэўскага «Звар'яцелы Альберт». На вачах у здзіўленай публікі адна з простых аўдыторый на нейкі момант пераўтварылася ў Віκі Алешнікавай, якія выконвалі ў п'есе ролі прывідаў ды нячысцікаў. У ролях злодзеяў-спакуснікаў з'явіліся Сяргей Сокараў (Чарнакніжнік), Наталля Нарынская (найпрыгажэйшая паненка Белая Сарока, якая ўвасабляла чорную навалу

вітальню панскага дома ў маёнтку Магільна, а добра знаёмыя твары студэнтаў пятага курса гістарычнага факультэта групы ГА-53 — у пекных паноў ды паненак, шляхцічаў ды эканомаў, шматлікіх пачвар ды нябожчыкаў, цмокаў ды ваўкалакаў. Як з чароўнай крыніцы няспынна лілася мілагучная, пяшчотная беларуская мова...

Пэўную асалоду гледачы атрымалі ад феерычнага відовішча сапраўдных беларускіх касцюмаў і шматлікага аздаблення, створанага рукамі Крысціны Клімовіч, Марыны Броўкінай, Алены Гарбачовай і на Беларусь) ды Люда Аксёненка (Цмок-малойца). Пад майстэрскім кіраўніцтвам рэжысёраў Іны Руцкой і Алены Купо галоўныя героі: прагны да грошаў пан Альберт (Сяргей Агеенка), шчырая і рамантычная пані Амелія (аўтар гэтых радкоў) перажывалі сапраўдную жыццёвую трагедыю. Нацярпеліся жахаў гледачы, бачачы твары абуджаных да жыцця нябожчыкаў (Таццяна Краўчанка, Аксана Крох, Наталля Мацвеева). Як у сапраўднай казцы ўсё скончылася добра – злодзеі пакараны, а дабрыня і шчырасць узнагароджаны.

Театр не дает нам потерять себя, разучиться любить, удивляться; он заставляет думать, размышлять над собой.

❖❖❖

Театр – это царство мечты; это власть над сотнями и тысячами зрительских сердец; это целый мир, многоликий, загадочный, волшебный.

Сваім прыродным акцёрскім майстэрствам п'есу аздобілі Сяргей Глазкоў (лёкай Карпа) ды Таццяна Альховік (пакаёўка Агапка). Спадабаліся гледачам сваёй разважлівасцю і жыццёвай мудрасцю шляхціц Завальня ды селянін Тамаш, ролі якіх выконвалі Зміцер Булановіч і Косця Бадзін. Мова гэтых герояў вабіла да сябе бесконцымі прыказкамі і прымаўкамі, на якія так багаты наш народ.

Карацей кажучы, гэта трэба было бачыць. А ў якасці ўзнагароды за цудоўнае відовішча, вартае ўвагі Галівуда, студэнты групы ГА-53 атрымалі шчырыя апладысменты ўдзячных гледачоў і залік па гісторыі культуры Беларусі ад свайго выкладчыка Алы Іванаўны Зелянковай.

Вікторыя КАРЖОВА,
студэнтка гр. ГА-53 гістарычнага факультэта.
На здымку: студэнты гр. ГА-53 пасля спектакля.
Фота Іны ДЗЕНЭЙКА.

И ВОСПИТАНИЯ В ВУЗЕ
биологического факультета)

ствие перспектив трудоустройства (12,1%). Разочарование в специальности влияет на учебу 9,3% опрошенных, содержание учебных дисциплин, т.е. трудность учения – 8,8%, состояние материальной базы – 6,1%. Ничто не мешает 18,1% опрошенных.

Чрезмерный объем учебной нагрузки – это первая по значимости причина трудностей в учебе для 65,5% первокурсников, 42% второкурсников, и только 21,5 и 24,1%% студентов старших курсов (3-го и 4-го).

Оценка студентами учебно-воспитательного процесса в вузе

Самые высокие оценки получил профессионализм преподавательского состава – 74%, средние оценки выставил каждый пятый, т.е. 21,9%, низких оценок нет вообще.

На второй позиции оказалась оценка производственной практики – 35,8% опрошенных считают ее высокой, работу куратора оценивают высоко 27,9%, организацию учебного процесса – 27,4%, воспитательную работу со студентами – 22,3%. Наиболее противоречивой является оценка работы кураторов. Наибольшая доля оценивших ее высоко на 3-ем курсе – 20%, наибольшая доля оценивших ее средне и низко – на четвертом. Самые низкие оценки получила материально-учебная база и бытовые условия для учебы.

В ходе опроса детальному изучению подвергалась оценка студентами проблем организации учебного процесса. Треть респондентов (34%) не высказала своих претензий. Что касается остальных опрошенных, то больше всего претензий (у 21,9% студентов) вызывает несоответствие изучаемых дисциплин получаемой специальности.

Вторая по значимости проблема для 18,6% респондентов – перегруженность аудиторными занятиями. Третья проблема – несоответствие значимости предмета и количества выделяемых на них часов (13%).

Четвертой по значимости проблемой, на первый взгляд, является организация зачетов и экзаменов, но приобрела она такой вес благодаря первокурсникам, которые на момент опроса зачетов и экзаменов еще не сдавали. На ее месте должна быть проблема качества преподавания отдельных предметов, которую считают существенной 11,2% опрошенных.

Оценка качества преподавания дисциплин

Выше оказались оценки качества преподавания специальных дисциплин – 69,8% и общепрофессиональных дисциплин, ниже – естественнонаучных (45,1%) и социально-гуманитарных дисциплин (55,4%).

Оценка студентами работы профессорско-преподавательского состава и использования современных форм обучения

Предусматривалась оценка студентами профессионализма ППС по 8 параметрам. Студенты считают, что для преподавателей, работающих на факультете, характерно требовательное отношение к ним. Умение поддерживать дисциплину занимает вторую по значимости позицию. То, что оно характерно для всех преподавателей, считают 13,5% студентов, для большинства – 40,9%.

Анализ ответов студентов показывает, что, по их мнению, умения, связанные с активизацией познавательной и творческой активности студентов, использованием современных научных достижений, в меньшей мере присущи преподавателям факультета.

Этот вывод находит свое подтверждение и при анализе ответов студентов на вопросы заключительного раздела анкеты, которые позволяют узнать мнение респондентов об использовании преподавателями факультета современных форм обучения. Студенты следующим образом оценили частоту использования на факультете современных форм обучения (**см. табл.**).

Такие формы обучения как семинары, проводимые в форме творческих дискуссий, проблемные лекции, деловые игры способны активизировать познавательную активность студентов, заставить их думать, участвовать в обсуждении проблем и в поиске ответов на вопросы. Применение компьютерно-информационных технологий обучения, это и есть то новое, что вряд ли оставит равнодушным кого-либо из студентов.

Ответы студентов на вопрос анкеты о том, что они обычно используют при подготовке к семинарским и практическим занятиям, еще раз подтверждают хорошо известную ситуацию. Основным средством подготовки к семинарам и практическим занятиям для 94,4% опрошенных остается конспект. Учебники и учебные пособия используют 64,2%, рекомендованную преподавателем литературу – 48,8%, дополнительную – 18,1%, а Интернет – только 7,4%. 79,1% студентов не участвуют в научной работе, но 64,7% из них хотели бы участвовать в ней. 36,3% опрошенных признались, что они не умеют работать на компьютере.

Применение современных форм обучения

№ п/п	Пункты шкалы	Частота применения		
		Часто	редко	не используются
1.	Демонстрация наглядного материала с помощью видеоаппаратуры	63,3	23,7	13,5
2.	Тестовый контроль знаний	38,6	51,6	9,8
3.	Семинары по типу творческих дискуссий	39,5	43,7	16,7
4.	Проблемные лекции	13,9	61,9	24,2
5.	Компьютерно-информационные технологии обучения	5,6	29,3	64,2
6.	Деловые игры, тренинги	3,7	37,2	59,1
7.	Контроль знаний с помощью компьютерных программ	2,8	14,9	80,5

В ходе исследования впервые изучался также и вопрос об отношении студентов к многоуровневой системе подготовки специалистов.

Практически треть опрошенных затруднились высказать свое отношение к перспективе получения степени бакалавра, магистра и к поступлению в аспирантуру, что может говорить как о недостаточной информированности студентов, так и о недостаточном понимании сущности этих форм подготовки специалистов.

ВЫВОДЫ

Проведенное изучение мнения студентов позволило апробировать социологический инструментарий мониторинга качества обучения и воспитания в ГГУ и уточнить систему критериев.

Для основной части студентов характерно признание приоритета образования. Смысл образования они видят в возможностях всесторонней самореализации, перспективе поднять свой социальный статус, интеллектуальный и культурный уровень.

Для студентов характерна высокая степень устойчивости мотивов выбора вуза и специальности. Примерно для половины – характерна готовность к работе по специальности после окончания вуза.

У студентов выявлен высокий уровень самооценки своих способностей, необходимых для работы по избранной специальности. На отношение студентов-биологов к учебе в наибольшей степени влияет внутренне осознанная профессиональная мотивация. Для двух третей опрошенных характерна высокая оценка своих возможностей в учебе.

Среди объективных и субъективных причин, мешающих студентам учиться лучше, фигурируют чрезмерный объем учебной нагрузки, личная неорганизованность, уровень довузовской подготовки. Особую значимость эти проблемы приобретают для первокурсников.

Студенты высоко оценили профессионализм профессорско-преподавательского состава. Ниже оценены организация производственной практики, учебного процесса, воспитательная работа. Самые низкие оценки получила учебно-материальная база.

Среди составляющих учебного процесса больше всего претензий вызывает несоответствие изучаемых дисциплин получаемой специальности и перегруженность аудиторными занятиями.

Анализ ответов показывает, что для профессорско-преподавательского состава факультета характерным является требовательное отношение к студентам, умение поддерживать дисциплину. В меньшей степени проявляются умения, связанные с активизацией познавательной и творческой активности студентов, использованием современных научных достижений и современных форм обучения.

А. РЫЧКОВ,
руководитель исследования, доцент кафедры политической социологии.

Да юбілею славутых выпускнікоў

СПАСЦІГАЮЧЫ ПРАЎДУ ЖЫЦЦЯ

(Паўлюку Пранузе – 85)

Гомельскі дзяржаўны універсітэт імя Ф.Скарыны – не проста галоўная навучальная установа Палесся, гэта і сапраўдная школа для паэтаў і пісьменнікаў. За час існавання нашай ВНУ з яе сценаў выйшаў шэраг таленавітых літаратараў, пачынаючы са славутага Івана Шамякіна. А ля вытокаў гэтай светлай традыцыі стаялі выпускнікі-франтавікі, што прынеслі сапраўдную заслужаную славу Гомельскаму педінстытуту як кузніцы паэтаў. Гэта Леанід Гаўрылаў, Мікола Сурначоў, чые светлыя ўваходзіны ў краіну паэзіі абарвала вайна. Яны назаўсёды засталіся ў нашай памяці і беларускай паэзіі зусім маладзенькімі, як і іх юнацкія творы. Гэта і Паўлюк Пранузa, і Кастусь Кірэенка, першы з якіх на днях адзначыў сваё 85-годдзе.

Чакалі вусны,
Зоры, песні...
Вяселле б справіць нам...
Але
Цяжкі снарад –
Вайны прадвеснік –
Не затрымаўся ў ствале.

Так пісаў у 1941 годзе на Бранскім фронце малады хлопец, доля якога раптоўна змянілася радыкальна.

Ён нарадзіўся 18 сакавіка 1918 года ў вёсцы Вылева Добрушскага раёна. У 1937 годзе закончыў Добрушскую сярэднюю школу і паступіў у Гомельскі педагагічны інстытут на літаратурны факультэт. Выпускныя экзамены здаваў пад гул нямецкіх самалётаў, што праносіліся над горадам. З дыпломам настаўніка пайшоў не дзяцей вучыць, а бараніць іх. Усе чатыры гады вайны быў зенітчыкам-артылерыстам, прайшоў шлях ад Гомеля да Берліна. Узнагароджаны ардэнамі Айчыннай вайны II ступені, Славы III ступені, медалямі.

Пасля вайны працаваў настаўнікам у Нясвіжскім педагагічным вучылішчы імя Я.Коласа, у СШ №3 г.Нясвіжа.

Пісаць пачаў яшчэ ў школе. Друкаваўся ў вучнёўскіх газетах, у шматтыражцы добрушскай папяровай фабрыкі «Герой працы», раённай газеце, у «Гомельскай праўдзе», «Піянеры Беларусі».

Па-сапраўднаму ж да паэзіі далучыўся ў час вучобы ў Гомельскім педінстытуце, калі сустрэўся са сваімі сябрамі-аднадумцамі М.Сурначовым, Л.Гаўрылавым, К.Кірэенкам... Пачынаў як лірык-традыцыяналіст у добрым разуменні гэтага слова. Ён быў улюбёны ў жывое народнае слова, натуральнае зліццё думкі, вобраза, мелодыі радка. У яго вершах родная прырода жыве і дыхае разам са сваімі краявідамі. Ягоны лірычны герой бачыць поўню месяца на дне вячэрняга возера, дзе пошум вецярка разрывае сівы абрус туманоў. На дне ж ракі, дзе «шматкроп'і серабра», дзе «патануў блакіт нябёс глыбока», ён хоча набраць зор для каханай. Радасць жыцця, шчасце кахання робіць ягоны зрок надзвычай празрыстым – і паэту так вольна ў гэтым свеце з ягонымі туманамі, што спрабуюць узляцець на вільготных крылах, галасамі жураўлінымі, адбіткамі зары на вадзе і яснай сінню на небасхіле.

У суровых выпрабаваннях і пакутах вайны ліра паэта пасталела. Паэтычныя творы, што нараджаліся ў баях і пасля іх (а пад усімі імі пазначана: Бранскі, Беларускі, Цэнтральны франты, Берлін, Рэйхстаг), выразна мянялі сваё гучанне. Але засталося галоўнае – спасціжэнне праўды жыцця. У лісце да сябра-аднакурсніка М.Сурначова, які не дойдзе тыдзень да Перамогі, ён адмаўляецца ад сябе былога: «учора я спяваў аб травах, красках. Аб птушках, зорах, сіняве нябёс…»

Пісаць цяпер нялоўка пра салоўку,
Душы цяпер не хочацца цішы.
Бяры, паэт, бяры, паэт, вінтоўку,
Штыком паэмы гнеўныя пішы.

Лірычныя замалёўкі зменяць «Акопныя вершы», «Пісьмы ў Беларусь», заклікі, успаміны, звароты да салдатаў і партызан. Добры салдат, надзейны таварыш, ён у думках увесь на Радзіме, на Беларусі. Ганарыцца слаўнымі імёнамі Заслонава, Гастэлы, Сільніцкага, але, як закрые вочы, бачыць родныя хвоі, азёры і як гарэў родны Гомель:

Як вадою шырокага Сожа
Праганялі мы смагу, калі
Па-над Гомелем хмары варожых
Пікіроўшчыкаў чорных ішлі.

Любоў да роднага краю, роднай мовы, якая саграваla ў халодным акопе, дазволіла хлопцу выжыць і вярнуцца на Радзіму. Можа, рэзкі кантраст вайны і мірнага жыцця прывёў да таго, што ў першыя пасляваенныя гады ён празмерна, як цяпер можа здасца, усхваляў радасці мірнай стваральнай працы. Але гэта тлумачыцца ў першую чаргу любоўю да роднага краю, яго працавітых людзей, верай у светлую будучыню. Самае галоўнае, што нават у вершаваных замалёўках, рэпартажах ён заставаўся паэтам са сваім адметным бачаннем свету, сваім, пранузаўскім, радком, сваёй адметнай, хай і не вельмі кідкай, вобразнасцю і мелодыкай.

Зразумела, што настаўнік не мог не пісаць для дзетак. Вершы П.Пранузы для малодшага пакалення – гэта яркая старонка беларускай дзіцячай паэзіі. Паэт выключна па-новаму ўбачыў звыклыя родныя з'явы – першы марозік, баравічок і мухамор, сінічку і снегіроў, сняжынку-балярынку і г.д.

Жыццё П.Пранузы стала сапраўдным сімвалам пакалення. Настаўнік па адукацыі, ён праз усё жыццё пранёс любоў да дзяцей, вучыў іх, бараніў, не шкадуючы ўласнага жыцця, імкнуўся прывіць любоў да роднай мовы, прыгожага, разумнага, вечнага. І хочацца схіліць галаву перад гэтым мужным і прыгожым чалавекам.

Назавем для чытача асноўныя зборнікі паэта: «Разгневаная зямля» (1946), «Добрай раніцы» (1951), «У дальнім раёне» (1954), «Мае землякі» (1957), «Калі верыш» (1963), «Непаўторнасць» (1974), «Трываласць» (1978), «Мой аўтограф» (1978), кнігі для дзяцей: «Добры дождж» (1960), «Я вясну малюю» (1962), «Ручаёк» (1969) і інш. (усяго каля дваццаці).

Ад імя ўсіх студэнтаў і выкладчыкаў універсітэта ад усяго сэрца віншуем нашага слыннага выпускніка і жадаем яму здароўя, поспехаў у творчасці. Чакаем яго ў сценах роднай Alma mater, пра якую ён заўсёды помніць, сведчаннем чаго – лісты да аўтара гэтых радкоў. У новай анталогіі «Універсітэт паэтычны» вершы П.Пранузы будуць прадстаўлены першымі.

І. ШТЭЙНЕР,
загадчык кафедры беларускай літаратуры, д.ф.н., прафесар.

Гребешок марта. Фото В. Чистика.

ВЯСНА ЧАСАМ...

Сакавік! Колькі жывое і маладое сілы ў назве гэтага месяца. Дрэвы ганяюць сокі, а сэрцы хутчэй пераганяюць кроў. Мільёны хлапечых галасоў і дзявочых (і жаночых наогул) усмешак зальюць усё навокал звонкім водарам свежага, чыстага кахання. Пацягнуцца студэнцкія душы і думкі некуды ўдалеч (прыблізна ў бок парку). Сумныя аўдыторыі з лектарамі будуць глядзець вокнамі-вачыма на зялёную прыгажосць і горка ўсміхацца. Некалі і яны так цвілі: лектары ў гады юнацтва, а аўдыторыі зімою ды восенню, калі былі поўныя студэнтамі. Але ж кожнаму свой час, як кажуць. Таму, паважаныя студэнты, гуляйце і вучыцеся ў меру! А хто са мной не згодны, няхай кіне ў мяне каменем!

Напрыканцы хочацца выказаць усеагульна вядомыя радкі:

У аўдыторыі будзь часцей,
Каб у ёй ты не стаўся госцем,
Каб залікі здаваў прасцей
Ды не страціў святое штосьці.

Андрэй КУВІК,
студэнт гр. БЖ-32 філфака.

Слово памяти

НАШ УЧИТЕЛЬ

Уже год, как ушел из жизни Лев Николаевич Гаранин, доцент кафедры всеобщей истории, наш Учитель.

Тяжело осознавать эту потерю, тяжело смириться с ней.

Мы помним Льва Николаевича – эрудированного, обладающего фундаментальными знаниями историка, блестящего лектора, умевшего зажечь и заинтересовать любую аудиторию. Он не просто преподавал историю нового и новейшего времени – он погружался в конкретное историческое время. Он умел преподавать вдохновенно. И это было удивительно увлекательно.

Широки были научные интересы Льва Николаевича, известного ученого-германиста.

Нам импонировали его интеллигентность, открытость для общения и душевность, его ярко выраженная индивидуальность и облик великолепного семьянина.

Остались в памяти его выразительная внешность, поразительное чувство юмора, добрая, жизнерадостная улыбка и некая житейская незащищенность.

Лев Николаевич был и остается для нас образцом Преподавателя, Ученого, Человека.

Выпускники историко-филологического факультета ГГУ 1977 года: П.БАТУРА, М. БЕРЕЗОВСКАЯ, А. ГРОДЗИЦКИЙ, О.ГУЗОВА, В.ЗАПАРОВАННЫЙ, Н.КУЗЬМЕНКО, Ю.КОБЫЛИН, М.НЕЧИПОРЕНКО, А.РОДИОНОВ, В. СЕНИНА, Е. ТРЕТЬЯК, Н. ЧЕКМАРЕВА.

ГОМЕЛЬСКІ ДЗЯРЖАЎНЫ УНІВЕРСІТЭТ ІМЯ Ф.СКАРЫНЫ

аб'яўляе конкурс на замяшчэнне вакантных пасад па кафедрах:

– палітычнай сацыялогіі – заг. кафедры;
– фізіялогіі чалавека і жывёлін – заг. кафедры;
– псіхалогіі – ст.выкладчыка;
– педагогікі – ст.выкладчыка; заг. кафедры.

Тэрмін падачы заяў – не пазней 1 месяца з дня апублікавання паведамлення.

Заявы накіроўваць на адрас: 246699, г. Гомель, вул. Савецкая, 104.

РЭКТАРАТ.

Рэктарат, грамадскія арганізацыі універсітэта, калектыў выкладчыкаў, супрацоўнікаў і студэнтаў філалагічнага факультэта выказваюць глыбокае спачуванне дэкану названага факультэта дацэнту **БОБРЫКУ Уладзіміру Андрэевічу** з выпадку напаткаўшага яго гора – смерці **МАЦІ**.

Рэктарат, грамадскія арганізацыі універсітэта, калектывы эканамічнага факультэта і кафедры эканамічных тэорый выказваюць глыбокае спачуванне доктару эканамічных навук, прафесару **НАВУЧЫЦЕЛЮ Міхаілу Веніямінавічу** з выпадку напаткаўшага яго гора – смерці **ЖОНКІ**.

Варта задумацца

ЯШЧЭ РАЗ ПРА ГАЛОЎНАЕ

Сапраўдным падарункам жыхарам інтэрната №1 стала лекцыя аб здаровым ладзе жыцця. Яе правёў прафесар кафедры фізіялогіі чалавека і жывёлін А.С. Калугін. Асаблівую ўвагу Аляксей Савельевіч звярнуў на шкоду курэння для дзяўчат. Ні для каго не сакрэт, што ўсе мы дыхаем далёка не ідэальна чыстым паветрам. У ім знаходзяцца часціцы пылу, мікраарганізмы, хімічныя і радыеактыўныя элементы. Да ўсяго гэтага чалавек, які курыць, дадае нікацін (канцэрагеннае рэчыва, якое знаходзіцца ў смолах цыгарэт), а таксама розныя хімічныя дабаўкі, часцей за ўсё наркатычнага складу. Яны выклікаюць не толькі залежнасць, але і розныя захворванні, у тым ліку і анкалагічныя. У наш час гандаль тытунёвымі вырабамі – гэта бізнес, які прыносіць вялікія грошы. Ніхто не задумваецца над тым, што ў дарагіх цыгарэтах змяшчаецца больш за ўсё шкодных дабавак. Прафесар даў добрую параду дзяўчатам, якія жадаюць кінуць курыць. Перш за ўсё трэба зразумець, што яны не змагаюцца з сабой, не правяраюць сваю сілу волі, а дапамагаюць свайму арганізму вызваліцца ад шкоднай звычкі. Дзяўчына павінна ўсвядоміць, што кінуць курыць важна перш за ўсё для яе асабіста, а не для бацькоў ці каханага чалавека. Жаданне кінуць курыць доўжыцца некалькі тыдняў, а жаданне выкурыць цыгарэту – усяго некалькі мінут! Галоўнае ў гэтыя мінуты пастарацца адцягнуць увагу, пераключыцца на іншы від дзейнасці. Цыгарэту заўсёды можна замяніць чым-небудзь смачным і карысным, напрыклад, семачкамі ці фруктамі.

У сваёй лекцыі Аляксей Савельевіч закрануў тэму ранняга палавога жыцця сучаснай моладзі. Гэта можа прывесці не толькі да непажаданай цяжарнасці, гінекалагічных захворванняў, але і да СНІДу. На яскравых прыкладах прафесар паказаў усю складанасць сітуацыі, у якой можа апынуцца дзяўчына, якая вядзе бязладнае палавое жыццё. Пасля сур'ёзнага гінекалагічнага захворвання яна можа і не стаць маці.

Праблема СНІДу вельмі актуальная ў наш час. Нягледзячы на шырокую асвячанасць гэтай тэмы ў перыядычным друку, на радыё, тэлебачанні, моладзь часта ігнаруе парады дактароў аб абароне ад гэтай жахлівай хваробы. Гэта выклікае сур'ёзныя апасенні як за фізічнае здароўе, так і за маральнасць нашага грамадства.

Многія маладыя людзі злоўжываюць алкаголем і забываюць аб тым, што ён губіць арганізм і неспрыяльна адбіваецца на будучым патомстве.

Студэнткі былі шчыра ўдзячны прафесару Аляксею Савельевічу Калугіну за яго добрыя словы, жывыя прыклады і вельмі змястоўную лекцыю.

Больш бы такіх гутарак і, магчыма, моладзь зразумела б, што сэнс жыцця зусім не ў цыгарэтах, наркотыках і алкаголі...

Кацярына КАРЛІКАВА,
студэнтка гр. БЖ-32 філалагічнага факультэта.

Аўтары надрукаваных матэрыялаў нясуць адказнасць за падбор і дакладнасць прыведзеных фактаў, цытат, эканамічных даных, асабістых імён, геаграфічных назваў і іншай інфармацыі, а таксама за тое, каб у матэрыялах не ўтрымліваліся даныя, якія не падлягаюць адкрытай публікацыі. Рэдакцыя можа друкаваць артыкулы ў парадку абмеркавання, не раздзяляючы пункту гледжання аўтара.

ЗАСНАВАЛЬНІК — Гомельскі дзяржаўны універсітэт імя Ф.Скарыны.

Наш адрас: 246699, г. Гомель, вул. Савецкая, 104, пакой 2-14.
Тэл. 56-30-71.
E-mail: rggu@gsu.unibel.by
Зарэгістравана ў Міністэрстве інфармацыі Рэспублікі Беларусь 26 чэрвеня 1996г.
Рэгістрацыйны № 263.

Спонсар газеты — прафкам студэнтаў.

Газета набрана и сверстана на настольно-издательском комплексе ИВЦ ГГУ, отпечатана на Республиканском унитарном предприятии "Полеспечать", г.Гомель, ул. Советская, 14.
Якасць друку адпавядае якасці арыгіналаў заказчыка.

РЭДАКТАР Тамара ДУБЯК

Аб'ём 1 друк. арк.
Тыраж 1.000 экз.
Заказ 4135
Падпісана да друку 24.03.2003 г.